

Gnesta kommun
Socialnämnden
646 80 Gnesta

Verksamhetstillsyn enligt barnuppdraget 16:2 avseende familjehemsvård

BESLUT

Länsstyrelsen i Södermanlands län riktar kritik mot socialnämnden i Gnesta kommun för brister i handläggning och dokumentation avseende barn i familjehemsvård.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma socialnämnden på de förbättringsområden som finns angivna i nedanstående rapport. Socialnämnden ska senast den 18 september 2008 inkomma med en handlingsplan som beskriver hur bristerna ska åtgärdas.

BAKGRUND

Länsstyrelsen har från regeringen uppdraget att under 2006 och 2007 granska dokumentation och handläggning av familjehemsplaceringar i några av länets kommuner.

Tillsynen i Gnesta genomfördes 24 och 25 april 2007 samt kommunikering den 23 april 2008.

Syfte

Syftet har varit att se hur nämnden

- dokumenterar vården i familjehemmet
- beaktar barnperspektivet avseende barns bästa samt barns rätt att komma till tals
- beaktar flickors och pojkars rätt att få det stöd de behöver

Metod

Information har inhämtats genom granskning av sju placerade barns akter och granskning av familjehemsutredningarna avseende samma barn. Placeringarna var genomförda både med beslut enligt Socialtjänstlag (SoL) och med beslut enligt Lagen om vård av unga (LVU).

ÖVERGRIPANDE**Socialtjänstlagen****Kap 1**

2 § När åtgärder rör barn skall det särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver. Med barn avses varje människa under 18 år.

Kapitel 3

5 § Socialnämndens insatser för den enskilde skall utformas och genomföras tillsammans med honom eller henne och vid behov i samverkan med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar.

När en åtgärd rör ett barn skall barnets inställning så långt det är möjligt klarläggas. Hänsyn skall tas till barnets vilja med beaktande av dess ålder och mognad.

Kapitel 6

1 § Socialnämnden skall sörja för att den som behöver vårdas eller bo i ett annat hem än det egna tas emot i ett familjehem eller i ett hem för vård eller boende.

Socialnämnden ansvarar för att den som genom nämndens försorg har tagits emot i ett annat hem än det egna får god vård.

Vården bör utformas så att den främjar den enskildes samhörighet med anhöriga och andra närstående samt kontakt med hemmiljön.

Kapitel 11

3 § När ett barn behöver vårdas i ett annat hem än det egna skall en plan upprättas för den vård som socialnämnden avser att anordna. Planen skall även uppta åtgärder och insatser som andra huvudmän har ansvar för.

5 § Handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling skall dokumenteras. Dokumentation skall utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse.

Handlingar som rör enskildas personliga förhållanden skall förvaras så att obehöriga inte får tillgång till dem.

Socialtjänstförordningen**Kapitel 4**

6 § Handlingar som rör enskilda skall hållas ordnade på ett sådant sätt att det enkelt och överskådligt går att följa och granska handläggningen av ett ärende och genomförande av en insats.

Kapitel 5

1a § En vårdplan enligt 11 kap. 3 § socialtjänstlagen (2001:453) skall, om det inte möter särskilda hinder, beskriva

1. de särskilda insatser som behövs,

2. det sätt på vilket umgänget med föräldrar, vårdnadshavare och andra närstående skall ordnas,

3. målet med vården, och
4. den unges och hans eller hennes vårdnadshavares syn på den planerade vården.
Förordning (2003:304).

1 b § Den socialnämnd som har fattat beslut om vård av ett barn enligt socialtjänstlagen (2001:453) skall noga följa vården av barnet. Detsamma gäller barn och unga som efter ansökan av nämnden beretts vård med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga. Nämnden skall följa vården främst genom

- 1. regelbundna personliga besök i det hem där den unge vistas,*
- 2. enskilda samtal med den unge,*
- 3. samtal med den eller dem som tagit emot den unge i sitt hem, och*
- 4. samtal med vårdnadshavarna.*

Uppföljningen skall omfatta den unges hälsa, utveckling, sociala beteende och skolgång samt relationer till anhöriga och andra närstående. Förordning (2003:304).

GRANSKNING

Dokumentation av vården i familjehemmet

I två av de granskade utredningarna var familjehemmets förhållanden inte utredda. I sex av sju granskade akter saknades en bedömning av familjehemmets resurser i relation till det aktuella barnets behov. Det framgick inte av dokumentationen om kommunen där familjehemmet är beläget informerats om att placering har genomförts i de fall placeringen skedde utanför Gnesta kommun.

Vårdplan fanns i fyra av de granskade akterna. Det saknades uppdrag till familjehemmen i samtliga fall.

Kontakt med vårdnadshavare sker fortlöpande. Socialnämnden följer vanligen upp barnens vård med dem till viss del. Det dokumenteras sällan samtal om barnets hälsa med vårdnadshavarna.

En av de granskade akterna saknar journalinformation under en tidsperiod av tio månader. Av de senare anteckningarna framgår att en omplacering har skett under den perioden.

I fyra fall har barnet varit placerat i samma familjehem under tre år. I två fall har nämnden övervägt överflyttning av vården, och i ett fall har de ansökt om överflyttning av vården. I det fallet hade barnet förvisso varit placerad under mer än tre år men i det aktuella familjehemmet endast i några månader innan dess ansökan görs. I det fallet har nämnden fortsatt att agera som om det är en fortsatt familjehemsplacering med regelbundna uppföljningar samt med beslut om upphörande av vård jml LVU 2§.

Dokumentationen av överväganden är kopior av varandra. Felskrivning av lagrum följer med under flera överväganden. Ett barn vårdas jml 2§ LVU, vården övervägs regelbundet utan att nämnden tar ställning till om det finns behov av vård jml LVU eller om det finns samtycket till vården. Vårdnadshavaren begär att LVU vården ska upphöra men trots det framgår inte ett ställningstagande i övervägandet. En akt innehåller en felskrivning

avseende vilken domstol som fatta beslut avseende LVU, felskrivningen följer med under flera år.

Barnperspektivet avseende barns bästa, barns rätt att komma till tals samt barns rätt att få information.

När socialnämnden besöker familjehemmet är det inte alltid som det dokumenteras om barnet har möjlighet att tala enskilt med socialsekreterare. I några fall har socialsekreteraren träffat barnet på socialkontoret men inte heller då är det dokumenterat att barnet får samtala utan vårdnadshavare eller familjehem. Dokumentationen av samtalen med barnen handlar i hälften av fallen om hur barnet fungerar socialt, deras trivsel i familjehemmet och trivsel i skolan. Ett av sju samtal handlar om barnets hälsa. Socialnämnden dokumenterar inte i något fall samtal om barnets utveckling. Barnets fritid berörs till viss del ibland. Barnets umgänge med föräldrar och anhöriga dokumenteras ibland. Det framgår inte av dokumentationen hur barnet har informerats om orsaken till placering eller hur planeringen ser ut. Det är svårt att utläsa barnets inställning och åsikter.

I de samtal som sker med barnen är det pojkar som får komma till tals om sin situation. Flickors åsikter om sin situation är vagt dokumenterade om de är dokumenterade alls.

Flickors och pojkars rätt att få det stöd de behöver

Av de akter Länsstyrelsen har granskat finns vårdplaner i samtliga akter rörande pojkar men inte i någon av akterna rörande flickor. Där en vårdplan återfanns hade den följts upp minst var sjätte månad i hälften av fallen. De särskilda insatser som behövs från nämnden är beskrivna. Barnens behov knyter alltid an till område sociala relationer, till område utbildning och i ett fall till område hälsa.

LÄNSSTYRELSENS SAMLADE BEDÖMNING

Dokumentationen uppvisar stora skillnader i hur vården har följts upp och hur socialnämnden har inhämtat information. Det faktum att det saknades vårdplaner avseende flickorna medför att Länsstyrelsen ställer sig frågande till om flickor som placerats i familjehem av Gnesta kommun har möjlighet att få sina behov tillgodosedda under placeringen.

I och med att vårdnadshavarna informeras regelbundet ser nämnden till att vårdnadshavarna har möjlighet att få information om barnet i familjehemmet. Vårdnadshavarna lämnar också ofta information om barnet till socialnämnden.

Eftersom dokumentationen av överväganden om barnet är i fortsatt behov av vård ofta är kopior av varandra är det svårt att följa hur barnet utvecklats under placeringen. Gammal eller felaktig information finns kvar länge.

Akterna är i oordning med bland annat flera kopior och versioner av samma övervägande. Det förekommer att dokumentation helt saknas under en längre tidsperiod trots att det har skett betydelsefulla händelser i vården av barnet. Oordningen medför att det är svårt att

Beslut

5(5)

Datum

Dnr

2008-04-25

701-10824-2007

skapa sig en överblick av vården både för en ny handläggare i ärendet eller om barnet vill ta del av sin egen akt.

Gnesta kommun behöver förbättra sina rutiner så att:

Vårdplan upprättas i samtliga familjehemsplaceringar

Överväganden av vårdplanen sker regelbundet

Det placerade barnet ges möjlighet att beskriva sin situation och sin upplevelse

Dokumentationen av vården sker fortlöpande

Handlingar hålls ordnade i enlighet med gällande förordning

Jämställdhetsperspektivet beaktas

Tor Nilsson

Helena Stålhammar